

TEKST 15

Ikke civilisationernes kamp – endnu, 22. september 2001

Interview med Samuel Huntington ved Josef Joffe bragt i dagbladet Politiken den 22. september 2001. Se også tekst 10 side 236.

Er massakren på New York begyndelsen på den famøse civilisationernes kamp, altså kampen mellem den kristne og den islamiske kultur, som De forudså i Deres bog med titlen "Civilisationernes Kamp"?

»Angrebet var først og fremmest et angreb på hele den civiliserede del af verdenssamfundet, mod civilisationen som sådan, fra nederdrægtige barbarer. Alle anstændige mennesker i hele Verden har fordømt det kompromisløst.« »Det er vigtigt, at denne forbrydelse ikke kommer til at udløse kampen mellem civilisationerne. Nøglefaktoren er her de islamiske regeringer og folks holdning til terrorismen. Hidtil har mange af disse lande udtrykt afsky såvel som medfølelse med Amerika. Andre steder, i gaderne, blev angrebet modtaget med begejstring og fejret.

Altså et sammenstød mellem civilisationerne? »Nej, Den islamiske Verden er splittet. Hvis det virkelige sammenstød skal undgås, afhænger det af, om islamiske stater vil arbejde sammen med USA om at bekæmpe terroren«.

Hvad var terrorens mål? »Amerikas vartegn – World Trade Center som symbol på kapitalismen, Pentagon som symbol på den amerikanske militærmagt«.

Har terroristerne angrebet et land eller en kultur? »Begge dele. De ser Amerika som indbegrebet af en forhadet vestlig civilisation og samtidig som det mægtigste land på Jorden«.

De er ekspert i strategi. Hvad er den korrekte forsvarsstrategi? »Denne fjende er så svær at bekæmpe, fordi han ikke lader sig lokalisere. Der er tale om mange mennesker, der arbejder i mange lande og i små grupper. De er utvivlsomt allerede i gang med at forberede det næste slag.« For det første må CIA i langt højere grad end hidtil bekymre sig mere om human intelligence og efterforskning på selve stedet. For det andet må samarbejdet med andre landes efterretningstjenester blive betydeligt forstærket. For tiden netop med Pakistan, der hidtil har hørt til den vigtigste af Taleban-styrets hjælpere. Som princip må det efterretningstjenstlige arbejde være proaktivt«.

Det vil sige? »I åbne demokratier som det amerikanske og de europæiske er det svært at forsvare sig. I USA havde ingen forestillet sig, at hvem som helst kunne tilintetgøre en skyskraber med et passagerfly. Følgelig er forebyggende arbejde det andet bud på en strategi«.

Strategi er kunsten at svække modstanderen, at forpurre hans hensigter og knække hans vilje. »Jeg kan ikke se, på hvilken måde man kan ændre holdning og adfærd hos mennesker, der ikke har nogen frygt tilovers for døden«.

Hvordan bekæmper man i så fald modstandere, der ikke lader sig fange med de konventionelle metoder? »Man må gå i offensiven og infiltrere og ukampdygtiggøre disse grupper. Principielt forbliver problemet, at terroren bliver organiseret delvist af staten og delvist af små grupper, der profiterer af globaliseringen, altså af teknologiens og kommunikationens udbredelse og stadig større grad af tilgængelighed. Desuden lever vi i en Verden, hvor forskellige former for fanatisme, også den religiøse, florerer«.

Hvordan omgås man fanatikere? »Man finder frem til dem og sætter dem ud af spillet. Det er bare ofte meget svært, da de er spredt over store områder og ikke slår til mod de

samme mål
krigsførelse

Er Vesten
os gradvis
søger tappe
forsvarsstyr
tet. Dog er
tion, der va
også USA's
acceptere, a
Verden, at v
raskelser«.

Kan USA
ingen måde
allierede. V
ning, der o
For at vend
Hvis disse
eller solidar
ser risikoen
sammenstø
ikke blot er
lande og m

TEKST 16

Der er kun 23. novem

Artikel af Fr
ved Johns H
visen den 23
side 233.

En strøm
at tragedier
jeg tog grup
årti siden sl
afslutning.

Det ville
ofrene den
dem, der nu
i Afghanistan

samme mål. Det kræver en helt ny form for krigsførelse».

Er Vesten, forberedt på det? »Vi tilpasser os gradvist. Forsvarsminister Rumsfeld forsøger tappert på at frigøre de amerikanske forsvarsstyrker fra deres koldkrigsmentalitet. Dog er militæret en konservativ institution, der vægrer sig mod forandring. Men også USA's såvel som Europas borgere må acceptere, at vi lever i en farlig, utilregnelig Verden, at vi ikke er immune over for overraskelser«.

Kan USA føre denne krig alene? »Nej, på ingen måde. Vi har brug for hjælp fra vores allierede. Vi har brug for en sammenslutning, der også inddrager islamiske lande. For at vende tilbage til, hvor vi begyndte: Hvis disse lande sidder denne krig over, eller solidariserer sig med forbryderne, vokser risikoen for, at det fører til et regulært sammenstød mellem civilisationerne og ikke blot en kamp mellem de civiliserede lande og mørkere kræfter«.

TEKST 16

Der er kun én civilisation,

23. november 2001

Artikel af Francis Fukuyama, der er professor ved Johns Hopkins School, bragt i Weekendavisen den 23. november 2001. Se også tekst 9 side 233.

En strøm af kommentatorer har anført, at tragedien den 11. september beviser, at jeg tog grueligt fejl, da jeg for mere end et årti siden skrev, at vi havde nået historiens afslutning. ...

Det ville være absurd og en hån mod ofrene den 11. september – såvel som mod dem, der nu deltager i de militære aktioner i Afghanistan – at erklære, at et angreb som

dette ikke bør betegnes som en historisk begivenhed. Jeg anvendte imidlertid ordet historie på en anden måde: Det henviste til den fremadskriden mod moderniteten i form af liberalt demokrati og kapitalisme, som menneskeheden har foretaget gennem de sidste århundreder.

Jeg gjorde min iagttagelse i 1989 i kølvandet på kommunismens sammenbrud, idet denne udviklingsproces synes at bringe stadig større dele af Verden frem mod moderniteten. Hvis vi havde løftet blikket fra det liberale demokrati og markederne, kunne vi ikke forvente, at noget andet ville dukke op i horisonten. Deraf afslutningen på historien. Selv om der er tilbagestående områder, som modstår denne proces, vil det være vanskeligt at finde en bæredygtig, alternativ form for civilisation, som mennesker rent faktisk ønsker at leve i. Socialisme, monarki, fascisme og andre former for autoritært styre er blevet bragt i miskredit.

Mit synspunkt er blevet udfordret af mange mennesker og måske mest udtalt af Samuel Huntington. Han fremfører, at snarere end at udvikle et enkelt, globalt system, hænger kloden stadig fast i »sammenstødet mellem civilisationerne«: Seks eller syv større, kulturelle grupper lever side om side uden at smelte sammen, og de tegner de nye brudlinjer for globale konflikter.

Det succesrige angreb på centeret for den globale kapitalisme blev bevisligt udført af islamiske ekstremister, der var utilfredse med selve den vestlige civilisations tilstedeværelse. Derfor har iagttagere støttet Huntingtons synspunkt om »sammenstød« frem for min hypotese om »historiens afslutning«.

Jeg mener, at jeg i sidste ende har ret: Moderniteten er et meget magtfuldt godstog, som ikke vil blive afsporet af de seneste begivenheder, hvor smertelige og enestående de end måtte være. Demokrati og frie markeder vil også fremover blive udbredt som det fremherskende, organiserende prin-

cip i det meste af Verden. Men det er værd at tænke over, hvad der er det sande perspektiv i den nuværende udfordring.

Det har altid været min overbevisning, at moderniteten har et kulturelt grundlag. Liberale demokratier og frie markeder fungerer ikke til enhver tid og på ethvert sted. De fungerer bedst i samfund med bestemte værdier, hvis oprindelse ikke nødvendigvis er fuldstændig rationelle. Det er ikke et tilfælde, at det moderne, liberale demokrati først opstod i det kristne Vesten, eftersom universalismen i de demokratiske rettigheder på mange måder kan opfattes som en verdslig form for kristen universalisme.

Det centrale spørgsmål, som Samuel Huntington rejser, er, hvorvidt modernitetens institutioner kun kan fungere i Vesten eller hvorvidt de rummer en tiltrækningskraft, som vil gøre det muligt at vinde frem i ikke-vestlige lande. Det tror jeg, de gør. Beviset ligger i de fremskridt, som demokrati og frie markeder har gjort i regioner som Østasien, Latinamerika, det ortodokse Europa og Sydasi. Beviset ligger også i de millioner af indvandrere fra Den tredje Verden, som hvert år stemmer med fødderne på et liv i de vestlige samfund og som hen ad vejen overtager vestlige værdier.

Men der synes at være noget ved islam, eller i det mindste ved den fundamentalistiske islam, som gør muslimske samfund særlig modstandsdygtige over for moderniteten. Ud af alle samtidens kulturelle systemer, er der færrest demokratiske samfund i den islamiske Verden (kun Tyrkiet kvalificerer sig), og den rummer ingen lande, som har opnået første verdens status på samme måde som Sydkorea eller Singapore.

Der er masser af ikke-vestlige mennesker, der foretrækker den økonomiske og teknologiske del af moderniteten og håber at opnå det uden også at skulle acceptere demokratisk politik eller vestlige, kulturelle værdier (for eksempel Kina og Singapore). Der er

andre, som godt kan lide såvel den økonomiske som den politiske udgave af moderniteten, men som bare ikke kan finde en måde at få den realiseret på (så som Rusland). For dem kan overgangen til den vestlige form for modernitet blive langvarig og smertelig. Men der eksisterer ikke nogen uoverstigelig, kulturel barriere, som vil forhindre dem i at nå frem. Tilsammen udgør de fire-femtedele af Jordens befolkning.

Islam er imidlertid det eneste kulturelle system, som jævnligt synes at frembringe mennesker som Osama bin Laden eller Taleban, der afviser moderniteten i hele dens væsen. Det rejser spørgsmålet om, hvor repræsentative disse mennesker er for de muslimske samfund som sådan.

Det svar, som politikere i Øst og Vest har fremsat siden den 11. september, er, at det er et »lille bitte mindretal«, der sympatiserer med terroristerne. Det har været vigtigt for dem at sige dette for at forhindre, at muslimerne som gruppe bliver lagt for had. Problemet er, at uviljen og hadet mod Amerika tydeligvis er langt mere udbredt end som så.

Ganske vist er gruppen af mennesker, som er villige til at udføre selvmords-aktioner og aktivt sammensværges sig mod USA, lille bitte. Men sympatien kommer til udslag i den umiddelbare skadefryd ved synet af de sammenstyrtende tårne, en øjeblikkelig følelse af tilfredshed med at USA fik, hvad det fortjente, som siden hen er blevet efterfulgt af en proforma form for afstandtagen. Ud fra denne målestok er sympati for terroristerne karakteristisk for meget mere end et »lille bitte mindretal«: Den rækker lige fra middelklassen i lande som Egypten til indvandrere i Vesten.

Det udbredte had og uviljen synes at udtrykke noget langt dybere end ren og skær opposition mod amerikansk politik som fx støtten til Israel, nemlig et had til det underliggende samfund. Måske er dette had født ud af en fortørnelse over Vestens succes

og muslimernes psykologisere er det mere radikale i tiv til det vestli

Den politiske selve vis de i teorien er fundamentalis de fleste iranske iranere und mere liberalt kanske had, de ikke omsætte program, som i de kommende

Vi forblive fordi der kun dominere inte liberalt-demok

Det indebæ uden konflikt ophøre med adskiller de f den. Vi står b mellem en række kulturer, der som stormagt kommende sa forhalingsmar ditionelle eks moderniserin ver, afspejler tiden og ress side, og i dag mangel på vil

og muslimernes nederlag. Men frem for at psykologisere over Den muslimske Verden, er det mere meningsfyldt at spørge, hvorvidt den radikale islam udgør et seriøst alternativ til det vestlige, liberale demokrati.

Den politiske islam har sågar for muslimerne selv vist sig at være mere tiltrækkende i teorien end i praksis. Efter 23 år med fundamentalistiske præster ved magten ville de fleste iranere – og så godt som hver eneste iraner under 30 år – gerne leve i et langt mere liberalt samfund. Alt det anti-amerikanske had, der er blevet trommet frem, kan ikke omsættes til et bæredygtigt, politisk program, som muslimske samfund kan følge i de kommende år.

Vi forbliver ved historiens afslutning, fordi der kun er et system, som fortsat vil dominere international politik, og det er det liberalt-demokratiske system i Vesten.

Det indebærer ikke, at Verden vil være uden konflikter, ej heller at kulturen vil ophøre med at være det kendetegn, der adskiller de forskellige samfund fra hinanden. Vi står blot ikke over for sammenstød mellem en række forskellige og ligeværdige kulturer, der kæmper mod hinanden ligesom stormagterne i sidste århundrede. De kommende sammenstød vil bestå i en serie forhalingsmanøvrer i samfund, hvis traditionelle eksistens rent faktisk er truet af moderniseringen. Hvor stærkt bagslaget bliver, afspejler hvor voldsom truslen er. Men tiden og ressourcerne er på modernitetens side, og i dagens Vesten ser jeg ikke nogen mangel på vilje til at herske.

TEKST 17

Osama bin Laden udtaler sig, 7. oktober 2001

Udskrift af en erklæring fra Osama bin Laden, der blev offentliggjort på den arabiske fjernsynsstation al-Jazeera den 7. oktober 2001 og dagen efter i en engelsk oversættelse i dagbladet International Herald Tribune.

Her står Amerika, ramt af Gud den Almægtige i et af sine vitale organer, så dets største bygninger er ødelagt. Tak og taknemmelighed til Gud.

Amerika er blevet fyldt af rædsel fra nord til syd og fra øst til vest, og takket være Gud er det, som Amerika nu oplever, kun en svag efterligning af det, vi har oplevet. Vores islamiske nation har oplevet det samme i mere end 80 års ydmygelse og fornedrelse, dets sønner er blevet dræbt og dets blod udgydt og dets helligdomme vanæret. Gud har udvalgt en gruppe i muslimernes fortrop til at ødelægge Amerika. Må Gud velsigne dem og tildele dem en udvalgt plads i himlen. For Han er den eneste, der er i stand til og har ret til at gøre det.

Da de rejste sig for at forsvare deres svage børn, deres brødre og søstre i Palæstina og andre muslimske nationer, gjorde hele Verden oprør, og de vantro fulgtes af hyklerne.

En million uskyldige børn er ved at dø, mens vi taler, de dræbes i Irak og er uden skyld. Vi hører ingen fordømmelse, vi hører ingen erklæring fra arveherskerne. I disse dage hærger israelske tanks tværs gennem Palæstina, i Ramallah, Rafah og Belt Jala og mange andre dele af islams land, og vi hører ingen hæve deres stemmer eller reagere.

Men da sværdet efter firs år ramte Amerika, rejste hykleriet sit hoved højt og begræd de drabsmænd, der havde leget med muslimernes blod, ære og helligdomme.

Det mindste, der kan siges om disse hylere er, at de er frafaldne, der følger den falske vej. De støttede bødlen mod ofret, undertrykkeren mod det uskyldige barn. Jeg søger ly hos Gud mod dem og beder ham om at lade os se dem i en situation, de fortjener.

Jeg siger, at sagen er indlysende. Efter denne begivenhed er enhver muslim – efter at de ledende embedsmænd i Amerikas Forenede Stater, begyndende med de internationale vantros overhoved, Bush og hans folk, der fremviste deres forfængelighed med deres mænd og deres heste, de som endda vendte de lande, der tror på islam, imod os – med den gruppe, der søger frelse hos Gud den Almægtige, den gruppe, der nægter at blive undertrykt på grund af deres religion.

De har fortalt Verden løgne om, at de bekæmper terrorismen. I et land i den anden ende af Verden, i Japan, blev hundredtusinder af unge og gamle dræbt, og det var ikke en verdensforbrydelse. For dem er sagen ikke klar. En million børn i Irak! For dem er denne sag ikke klar!

Men da nogle få – flere end ti – blev dræbt i Nairobi og Dar-es-Salam, da Afghanistan og Irak blev bombet, stod hykleriet bag de internationale vantros hoveder, den moderne Verdens symbol på vantro, Amerika og dets allierede.

Jeg siger til dem, at disse begivenheder har splittet Verden op i to lejre: de troendes lejr og de vantros lejr. Må Gud skærme os og Jer for dem.

Enhver muslim må rejse sig for at forsvare sin religion. Troens vind og forandringens vind blæser for at fjerne ondskaben fra Muhammeds Halvø, fred være med ham.

Men hensyn til Amerika vil jeg sige et par ord til landet og dets folk: jeg sværger ved Gud, at Amerika ikke vil kunne leve i fred, før der hersker fred i Palæstina, og før de vantros hær drager bort fra Muhammeds land. Fred være med ham.

Gud er størst, og æret være islam.

TEKST 18

Islam er blevet sin egen fjende, 26. oktober 2001

Artikel af den britiske forfatter og muslim professor Ziauddin Sardar. Ziauddin Sardar har blandt andet skrevet bogen: "Islam – en introduktion", der udkom hos Roskilde Bogcafé i 1999. Artiklen blev bragt i The Observer den 21. oktober 2001 og den 26. oktober i Weekendavisen.

Muslimere overalt i Verden befinder sig i en tilstand af benægtelse. Fra Egypten til Malaysia nægter man at opfatte terrorismen som et muslimsk problem og ansvar. For en uge siden fordømte man på et møde i Qatar i De islamiske konferencers Fællesorganisation angrebene den 11. september, men fralagde sig ethvert ansvar. I stedet for at tage initiativer til at få løst problemerne er muslimerne endnu en gang blevet tvunget til at tilslutte sig en »global koalition«.

Man kan med god grund betragte terrorismen som et muslimsk problem. De fleste terroristiske overgreb finder sted i Den muslimske Verden. I et land som Pakistan er terrorhandlinger en dagligdags foreteelse. Hærgende grupper af fanatikere som Sepa-e-Shaba (Profetens disciples soldater) og Sepa-e-Muhammad (Muhammeds stridsmænd) har spredt terror i hele Pakistan.

I Egypten har militante medlemmer af den islamiske jihad-bevægelse dræbt turister, og medlemmerne af den ekstremistiske organisation Gama-e-Islami har gjort livet for almindelige muslimer til et helvede. Abu Sayyaf-gruppen på Filippinerne, som hævder at kæmpe for »befrielse«, er en bande hensynsløse kidnappere, der uden betænkning myrder muslimske trosfæller. Der findes næppe det islamiske land, som ikke er plaget af terrorisme, det være sig Saudi-

Arabien, Indone
Libanon eller Ira

Det følger he
mens ofre er m
september. Hvis
bare at tænke
er normen i de
dighed i lande
Tjetjenien. Terr
endeløst kredslø
muslimer livet.
nogen andre til
den skaber, og d

Selv om ma
rede over volds
udtrykt deres m
stædigt nægtet
internt problem
i lang tid lidt u
alle andre end
er altid »Vesten-
sterne«, der har
menvsværgelse.

En så total b
limerne er meg
pe terrorismen
der lurder alle v
derne udøver
ikke i mindre g
onsgrupper og
en så integrere
tiske offentligh

I den amer
Taleban-styret
kærkommen u
sig den selvra
debat, der er n
selvforskyldte

Den koaliti
krig i Afgna
fare for muslim
realiteter i ko
de muslimske
mindretal, de
er blevet sagt

Arabien, Indonesien, Algeriet, Banglades, Libanon eller Iran.

Det følger heraf, at et flertal af terrorismens ofre er muslimer, til trods for den 11. september. Hvis man er i tvivl, behøver man bare at tænke på, at vold og brutalisering er normen i den evige kamp for selvstændighed i lande som Palæstina, Kashmir og Tjetjenien. Terror og mod-terror skaber et endeløst kredsløb, og det har kostet utallige muslimer livet. Muslimer kender mere end nogen andre til terrorismen, til den rædsel den skaber, og de konsekvenser, den får.

Selv om mange muslimer blev chokerede over voldshandlingerne i USA og har udtrykt deres medfølelse for ofrene, har de stædigt nægtet at opfatte terrorisme som et internt problem. Den muslimske Verden har i lang tid lidt under terrorismen, men giver alle andre end sig selv skylden for den. Det er altid »Vesten«, CIA, »inderne« eller »zionisterne«, der har udpønsset endnu en ny sammensværgelse.

En så total benægtelse medfører, at muslimerne er meget dårligt rustet til at bekæmpe terrorismen i deres egne lande. Volden, der lurder alle vegne, den terror, myndighederne udøver mod befolkningen, og som ikke i mindre grad flourer mellem oppositionsgrupper og andre fraktioner, er nu blevet en så integreret del af den forulykkede politiske offentlighed, at den tages for givet.

I den amerikansk ledede koalition mod Taleban-styret har liberale muslimer fået en kærkommen undskyldning for at fraskrive sig den selvransagelse og kritiske, interne debat, der er nødvendig for at løse de mange selvforskyldte problemer.

Den koalition, som for øjeblikket fører krig i Afghanistan, rummer også en anden fare for muslimerne. På grund af de politiske realiteter i koalitionen kan de modstræbende muslimske lande nu vende sig imod det mindretal, der taler fornuftens sag. Som det er blevet sagt af Anwar Ibrahim, den forhen-

værende stedfortrædende premierminister i Malaysia og desuden en klarsynet mand, så vil de demokratiske bevægelser i de muslimske lande »blive sat et par årtier tilbage, fordi de regerende diktatorer vil bruge deres deltagelse i den globale krig mod terrorismen som undskyldning for at terrorisere deres egne kritikere og modstandere.«

Anwar ved, hvad han taler om. Hans artikel blev skrevet i en fængselscelle, hvor han afsoner en straf på femten år. Hvad var hans forbrydelse? At protestere mod Mahathir Muhammads• tyranniske styre.

Tiden, skriver han, er ikke inde til at oppiske en anti-amerikansk stemning eller beklage sig over amerikansk udenrigspolitik. Det er på tide, at vi spørger: »Hvordan er det gået til, at Den muslimske Verden her i det 21. århundrede har frembragt en bin Laden?«

Svaret falder i to dele. Anwar antyder selv det første. I Den muslimske Verden er der ganske enkelt ikke plads til at udtrykke en afvigende mening.

Enevældige, teokratiske og despotiske regimer vil ikke tillade nogen form for politisk frihed. Al tankevirkosomhed er bandlyst, og brutal undertrykkelse er normen. Under den slags forhold bliver volden den eneste mulighed for at udtrykke en alternativ opfattelse.

I sin ungdom grundlagde Anwar Ibrahim en dynamisk islamisk bevægelse. Jeg arbejdede også selv i mine yngre dage for forskellige islamiske bevægelser.

Han og jeg lærte hinanden at kende i det internationale arbejde for et verdensomspændende muslimsk samfund. Og det er da også i de islamiske bevægelser, at vi kan finde den anden årsag til de voldelige tilstande i muslimske samfund.

I 1960'erne og 1970'erne fremholdt islamske bevægelser som Jamaat-e-Islami i Pakistan og Det Muslimske Broderskab• i Egypten et håb, fordi de talte retfærdighedens

sag og tjente som forbillede på selvstændighed for de underkuede masser. Der opstod mange af den slags islamiske bevægelser og initiativer, og vi kæmpede imod diktatur og despotisme i de islamiske samfund. Men disse bevægelser blev snart et spejlbillede af det, de bekæmpede. Ledelsen blev frataget de intellektuelle og i stedet betroet mere eller mindre analfabetiske demagoger. De islamiske bevægelser har derfor ikke frembragt andet end fanatiske aktivister og en diktatorisk fundamentalisme, der er lige så antiliberal og undertrykkende som den etablerede orden, de forsøger at omstyrte. I stedet for at bane vejen for offentlig debat og nytænkning omkring en moderne udgave af islam er de fundamentalistiske dogmer blevet til noget, man går i døden for, og som i sidste ende fører til drab og ødelæggelse motiveret af et uforsonligt had.

De islamiske bevægelses nederlag skal findes ikke deres manglende evne til at forholde sig til den moderne Verden og finde et holdbart, selvstændigt udtryk for tilværelsen i et moderne samfund. I stedet for at tage stilling til de mangfoldige problemer, der plager enhver i et muslimsk samfund, kræver de islamiske myndigheder blind lydighed mod en snæversynet tro og slavisk underkastelse under uduelige mørkemænd. I stedet for at inkludere sig med omverdenen har de gjort islam til en isolationismens etik, som går ind for isoleret underudvikling og afvisning af resten af Verden.

Bekæmpelsen af volden i Den muslimske Verden er meget mere end en kamp mod mordlystne fanatikere som talebanerne eller mod despotiske ledere som Saddam Hussein og Mahathir Muhammad. Det er også en kamp mod de islamiske bevægelser, hvis overforenklede og giftige retorik som regel ender med at helgenkåre fanatikerne og dæmonisere alt andet ud fra den absolutistiske, kritikløse tankegang, der kendetegner enhver totalitær anskuelse.

Det er ikke særlig svært at finde løsninger på de muslimske samfunds problemer, men det er svært at føre dem ud i livet. Politisk frihed, åben debat, en befrielse af samfundet med henblik på at gøre det civiliseret, mangfoldigt og humanitært – det er indlysende. Men de islamiske bevægelser er blevet en hæmsko for den slags forandringer.

Vi har brug for kreativitet og kritisk bevidsthed. Det var i sin tid Anwar Ibrahim's nøglebegreber. Men den egenskab, han oftest fremhævede, var ydmyghed. Den ydmyghed, der gør det muligt at erkende fejltagelser og mangler.

TEKST 19

Taleban om kvinder og kultur, 1996

I det følgende bringes eksempler på Talebans forordninger om kvinde- og kulturspørgsmål, som blev udfærdiget efter Talebans magtovertagelse i Afghanistan i 1996. Forordningerne, der er oversat fra dari til engelsk af talebanerne selv, blev udleveret til de vestlige organisationer, der opererede i Afghanistan.

Forordning meddelt af Amr Bil Marufs og Nai Az Munkars almene lederskab (Religionspolitiet). Kabul, november 1996.

Kvinder, I må ikke træde uden for jeres bolig alene. Hvis I går uden for jeres hus, må I ikke være som kvinderne før islams komme, der iført moderne klæder og overdreven kosmetik, stillede sig til skue for enhver mand.

Islam har som en befriende religion fastlagt en særlig værdighed for kvinder, og islam har værdifulde instruktioner til alle kvinder. Kvinder må ikke tiltrække værdiløse folks opmærksomhed. ... Kvinder har ansvar for familien som en lærer eller koor-

dinator. *Eg*
ansvaret for
nødvendige
der, osv.). H
uden for sin
sociale beh
dække sig t
islamiske sl
går udendør
dende og ch
frem, vil de
sharia og ka
komme i hin
...Vi kræ
føre stærk
Ellers vil de
efterforsket
politiets styr

Arbejdsreg
private klin
sharia-prin
Sundhedsmi
Momineen
Kabul, novem

1. Kvindelige læger. Hvis kvinder skal læge, skal de være ledsaget af en mand.
2. I løbet af arbejdsdagen skal kvinder bære hvide påklædte iført den muslimske tradition.
3. Mandlige læger skal se andre patienter bortset fra kvinder.
4. De kvinder, der skal være læger, skal være iført den muslimske tradition.
5. De, der er læger, skal bære hvide påklædte iført den muslimske tradition.
6. Under arbejdsdagen skal kvinder bære hvide påklædte iført den muslimske tradition.
7. Samtale

Den tavse mængde spredtes hurtigt. Da vi kørte tilbage til byen, steg tynde røgstrimler op fra basaren, mens tehuse og kebabboder fyrede op til aftenens handel.

En blanding af frygt, accept, total udmattelse og kvæstelser efter mange års krig og mere end 1,5 millioner døde har tvunget mange afghanere til at acceptere Talebans former for retshåndhævelse. I en landsby i nærheden af Kabul blev en kvinde den følgende dag stenet til døde af en hujende menneskemængde, efter at hun var blevet dømt for forsøg på at flygte fra Afghanistan sammen med en mand, hun ikke var blodsbeslægtet med. For talebanerne er det ganske almindeligt at straffe tyveri med afhugning af en hånd eller en fod eller begge dele. Da Taleban indtog Kabul i september 1996 og i første omgang blev modtaget som befriere, var der mange, både blandt Kabuls indbyggere og i resten af Verden, der vendte sig bort i afsky, efter at talebanerne havde tortureret og bagefter i fuld offentlighed hængt den forhenværende præsident Najibullah, kommunistpartiets tidligere stærke mand, der i fire år havde opholdt sig i et FN-område under FN's beskyttelse.

TEKST 21

Nye trusler kræver en ny reaktionsmåde, 1. juni 2002

Uddrag af den tale præsident George Bush holdt den 1. juni 2002 til dimittenderne ved USA's militære akademi, West Point. Det var i denne tale, at Bush for første gang fremlagde sin teori om et forebyggende angreb.

Historiens gang har ... udstedt sin fordring til jeres generation. I løbet af det sidste år blev USA angrebet af en skånselsløs og snarrådig fjende. I dimitterer fra dette aka-

demi i en krigstid og indtager jeres plads i et amerikansk militær, der er stærkt og ærefuldt. Vores kamp mod terror er først lige begyndt, men i Afghanistan blev den godt begyndt.

Jeg er stolt af de mænd og kvinder, der har kæmpet på min befaling. USA er dybt taknemmelig over for alle, der tjener frihedens sag, og over for alle, der er villige til at give deres liv for at forsvare den. Dette land respekterer og stoler på vores militære styrker, og vi har fuld tiltro til jeres fremtidige sejre.

Denne krig vil undergå mange forandringer, som vi ikke kan forudse. Alligevel er jeg sikker på dette: Hvor end vi går i gang, vil det amerikanske flag repræsentere, ikke kun vores styrke, men også frihedens princip. Vores sag har altid været større end vores forsvar. Vi kæmper, som vi altid kæmper, for en retfærdig fred. En fred, der forsvare menneskehedens frihed. Vi vil forsvare denne fred mod trusler fra terrorister og tyranner. Vi vil bevare freden ved at opbygge gode relationer mellem stormagterne. Og vi vil udbrede freden ved at støtte frie og åbne samfund i alle kontinenter.

At skabe grundlaget for en sådan retfærdig fred er både USA's mulighed og USA's forpligtelse. Fremover vil det også blive jeres udfordring, og vi vil klare denne udfordring sammen. I vil bære et mægtigt og enestående lands uniform. USA vil ikke udvide noget magtområde eller realisere nogen utopi. Vi ønsker kun for andre, hvad vi ønsker for os selv – sikkerhed mod vold, frihedens goder og håbet om et bedre liv.

I forsvaret af freden står vi ansigt til ansigt med en trussel uden fortilfælde. Fortidens fjender havde brug for store hære og en stor industriel kapacitet for at kunne true det amerikanske folk og vores nation. Angrebene den 11. september krævede kun nogle få hundredetusinde dollars i hænderne på en snes onde og vildledte mænd. Det store kaos

og al den lidelse, de forårsagede, blev opnået med noget, der var meget billigere end prisen på en enkelt kampvogn. Faren er ikke drevet over endnu. Denne regering og det amerikanske folk er på vagt. Vi er parate, fordi vi ved, at terroristerne har flere penge, flere mænd og flere planer.

Den største trussel mod friheden er at finde ved den farlige korsvej mellem radikalisme og teknologi. Når udbredelsen af kemiske og biologiske våben, atomvåben og ballistisk missilteknologi – når det sker, vil selv svage stater og små grupper kunne opnå en katastrofal kapacitet til at ramme selv store lande. Vores fjender har erklæret, at de netop har sådanne hensigter og er blevet grebet i at forsøge at skaffe sig disse frygtelige våben. De ønsker at være i stand til at afpresse os og skade os eller vore venner. Og vi vil bekæmpe dem med al vor styrke.

I størstedelen af det forrige århundrede var USA's forsvar afhængigt af koldkrigsdoktrinen om afskrækkelse• og inddæmning•. I nogle tilfælde gælder de strategier stadigvæk. Men nye trusler kræver også en ny tænkemåde. Afskrækkelse – truslen om omfattende repressalier mod nationer – har ingen virkning mod et u håndgribeligt terrornetværk, der ikke har noget land eller nogen indbyggere at forsvare. Inddæmning er ikke mulig, når uligevægtige diktatorer med masseødelæggelsesvåben kan afsende våben som missiler eller i smug stille dem til rådighed for allierede terrorister.

Vi kan ikke nøjes med at forsvare USA og vores venner ved bare at håbe på det bedste. Vi kan ikke sætte vores lid til løfter fra tyranner, der højtideligt skriver under på traktater om forbud mod spredning af atomvåben for derefter systematisk at bryde dem. Hvis vi venter, til truslerne bliver til virkelighed, har vi ventet for længe.

Både den nye organisering af det hjemlige forsvar og missilforsvaret vil give os en større sikkerhed, og de er livsvigtige prio-

riteter for USA. Dog kan krigens mod terror ikke vindes ved at være i defensiven. Vi må bringe kampen over i fjendens lejr, forstyrre hans planer og konfrontere os med de værste trusler, før de opstår. I den Verden, vi nu er trådt ind i, er den eneste vej til sikkerhed handlingens vej. Og denne nation vil handle.

Vores sikkerhed vil kræve det bedste efterretningsarbejde, for at vi kan afsløre de trusler, der gemmer sig i huler eller vokser i laboratorier. Vores sikkerhed vil kræve en modernisering af indenrigsorganisationer som FBI•, så de er parate til at reagere, og reagere hurtigt på trusler. Vores sikkerhed vil kræve en omdannelse af det militær, I vil komme til at stå i spidsen for. Et militær, der må være parat til at slå til med et øjeblikks varsel i en hvilken som helst mørk afkrog af Verden. Og vores sikkerhed vil kræve, at alle amerikanere er fremsynede og standhaftige, parate til forebyggende handlinger, når det er nødvendigt for at forsvare vores frihed og vores liv.

Det arbejde, der ligger foran os, er vanskeligt. De valg, vi konfronteres med, er svære. Vi skal afsløre terrorceller i mere end 60 lande og må bruge alle mulige former for finansielle, efterretningsmæssige og juridiske midler. Sammen med vores venner og allierede vil vi bekæmpe våbenspredning og konfrontere regimer, der støtter terror, alt efter hvad der kræves i hver enkelt sag. Nogle lande har brug for militær uddannelse i at bekæmpe terror, og det vil vi sørge for. Andre lande modsætter sig terror, men tolererer det had, der fører til terror – og det må ændre sig. Vi vil udstationere diplomater, hvor der er brug for dem, og vi vil udstationere Jer, vort lands tapre soldater, der hvor der er brug for Jer.

Et hvilket som helst land, der beslutter sig for at bryde freden og bruge terror, vil komme til at betale en pris. Vi vil ikke lade USA's sikkerhed og verdensfreden afhænge af nogle få vanvittige terroristers og tyrann-

ners planer.
sel fra vores

Krigen m
somhed og t
ve et klart
forstand er
ligne med de
er vores fjend
en vilje til at
ikke levner
hed. Nu som
en glædeslø
ne kontroller

USA har i
kommunism
diplomatisk.
moralisk klar
sejr i den kol
Kennedy og
igennem fin
indgød de h
og landflygt
nationer i en

Nogle me
udiplomatisk
tigt eller for
omstændigh
ikke en ny
ens for alle
der. At lade
alle tider og
mod kvinde
forkert. Me
hed, mellem
ikke herske
konflikt me
kalde ondsk
at tage til g
regimer ska
synligt. Og
det. ...

Det 20. å
der kun var
neskelige f
urokkelig

ners planer. Vi vil fjerne denne mørke trussel fra vores land og fra hele Verden.

Krigen mod terror vil kræve stor beslutsomhed og tålmodighed. Den vil også kræve et klart moralsk værdigrundlag. I den forstand er vores bestræbelser at sammenligne med den kolde krig. Dengang som nu er vores fjender totalitære og talsmænd for en vilje til at bruge en magtanvendelse, der ikke levner plads til menneskelig værdighed. Nu som dengang forsøger de at indføre en glædesløs konformitet for derved at kunne kontrollere enhver livsform – ja livet selv.

USA har konfronteret den imperialistiske kommunisme på mange forskellige måder, diplomatisk, økonomisk og militært. Men moralsk klarhed var altafgørende for vores sejr i den kolde krig. Når ledere som John F. Kennedy og Ronald Reagan nægtede at se igennem fingre med tyrannernes brutalitet, indgød de håb hos fanger, systemkritikere og landflygtige og samlede derved alle frie nationer i en god sags tjeneste.

Nogle mennesker er bange for, at det er udiplomatisk eller uhøfligt at tale om rigtigt eller forkert. Det er jeg ikke enig i. Nye omstændigheder kræver nye metoder, men ikke en ny moral. Moralsk ret og vrang er ens for alle kulturer, til alle tider og alle steder. At lade civile være mål for mord er til alle tider og alle steder forkert. Brutalitet mod kvinder er til alle tider og alle steder forkert. Mellem retfærdighed og grusomhed, mellem uskyldige og skyldige, kan der ikke herske neutralitet. Vi befinder os i en konflikt mellem godt og ondt, og USA vil kalde ondskaben ved dens rette navn. Ved at tage til genmæle over for onde og lovløse regimer skaber vi ikke et problem, vi gør det synligt. Og vi vil lede Verden i kampen imod det. ...

Det 20. århundrede blev afsluttet med, at der kun var en overlevende model for menneskelige fremskridt, der var baseret på en urokkelig tro på menneskets værdighed,

lovgivningens herredømme, statsmagtens begrænsninger, respekt for kvinder og privat ejendomsret, ytringsfrihed, lovbestemt retfærdighed og religiøs tolerance. Amerika kan ikke gennemtvunge denne vision – men vi kan støtte og belønne regeringer, der træffer de rette valg for deres eget folk. I vores udviklingsbistand og alle vores diplomatiske aktiviteter, i vores internationale medier og i vores uddannelsesprogrammer vil USA fremme besindighed og tolerance og menneskerettigheder. Og vi vil forsvare en fred, der gør alle fremskridt mulige.

Når det handler om almene rettigheder og mænd og kvinders behov er der ikke tale om nogen form for civilisationernes sammenstød. Frihedens krav gælder lige fuldt i Afrika, Latinamerika og i hele Den arabiske Verden. Befolkningerne i de islamiske lande ønsker og kræver de samme frihedsrettigheder og muligheder som folk i alle andre lande. Og deres regeringer bør lytte til disse forhåbninger.

En virkelig stærk nation vil tillade legale udtryk for uenighed for alle grupperinger, der søger at indfri deres forhåbninger uden brug af vold. En nation på vej frem vil stræbe efter at gennemføre økonomiske reformer for herved at kunne frisætte den uhyre store energi, der stammer fra dets folks foretagsomhed. En blomstrende nation vil respektere kvindernes rettigheder, da intet samfund kan trives, hvis det nægter halvdelen af sine borgere mulighed for udfoldelse. Mødre og fædre og børn i hele den islamiske Verden har del i de samme bekymringer og forhåbninger. I fattigdom kæmper de for at overleve. Udsat for tyranni lider de. Og – som vi har set det i Afghanistan – glæder de sig, når de bliver befriede.

Amerika har et langt større mål end det at kunne kontrollere trusler og inddæmme vrede. Vi vil arbejde for skabelsen af en retfærdig og fredelig Verden på den anden side af krigen mod terror.